

Excavació dels Casots

Moya, Salvador

Avís legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 2.5 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi el titular dels drets i no se'n faci un ús comercial. No es pot alterar, modificar o generar una obra derivada a partir d'aquesta obra. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/es/legalcode.ca>.

OR-PIX

Rog 886

MEMORIA DE L'EXCAVACIÓ DE "ELS CASOTS" 1992

1. Recull de dades.
2. Superfícies d'excavació
3. Sedimentologia
4. Material fòssil.
5. Algunes particularitats tafonòmiques

1. RECULL DE DADES

La nostra capacitat d'interpretar el passat depèn en gran part de les dades obtingudes durant l'excavació i també de les observacions. Cal que, en tot moment, siguem capaços de poder reproduir tot allò que hem extret per tal d'obtenir una visió de conjunt.

Aquestes dades són força importants de cara a realitzar futurs estudis tafonòmics de la conca. Podem definir-les en tres grans grups:

1r. **Dades de conjunt:** Aquestes dades ens permeten reproduir la localització de la peça dins del marc del tall de l'excavació. Les seves abreviaccions són les següents:

N = Nivell sedimentari on s'ha trobat la peça.

L1 = Distància a un punt coneugut (centre del nivell òptic).

D1 = Angle respecte al nord.

Z1 = Fondària de la peça respecte a un pla coneugut.

2n. **Orientació de la peça:** Ens permet orientar les peces per poder realitzar un tractament estadístic i així esbrinar la possible existència de corrents principals responsables de llurs orientacions. Aquestes dades són:

CAB = Cabussament de la peça, és a dir, la inclinació respecte a l'eix axial de la peça en un pla horitzontal.

DIR = Direcció del cabussament, és a dir, li donem un sentit d'orientació respecte al nord.

POL = Polaritat de la peça, és a dir, indicar el sentit d'orientació d'una peça anotant la part proximal o distal d'aquesta respecte al nord.

LONG = Longitud de la peça en centímetres.

3r. **Identificació de la peça:** Anotació del taxó i de l'element anatómic de la peça. És necessari un apartat d'observacions per tal d'indicar-hi les característiques tafonòmiques de les diferents peces.

2. SUPERFICIES D'EXCAVACIÓ

Durant aquest any 1992 la zona d'excavació s'ha centrat, només, en el marge Est del llac (zona vallada), i concretament correspon a la continuïtat dels nivells superiors de la superfície d'excavació de la campanya 1989; aquests nivells enllacen amb els nivells superiors de la columna estratigràfica del tall 1.

El fet de tornar a iniciar els treballs d'excavació en una superfície nova, on podem enllaçar amb els nivells superiors ja coneguts d'altres campanyes, ens ofereix uns certs avantatges, com:

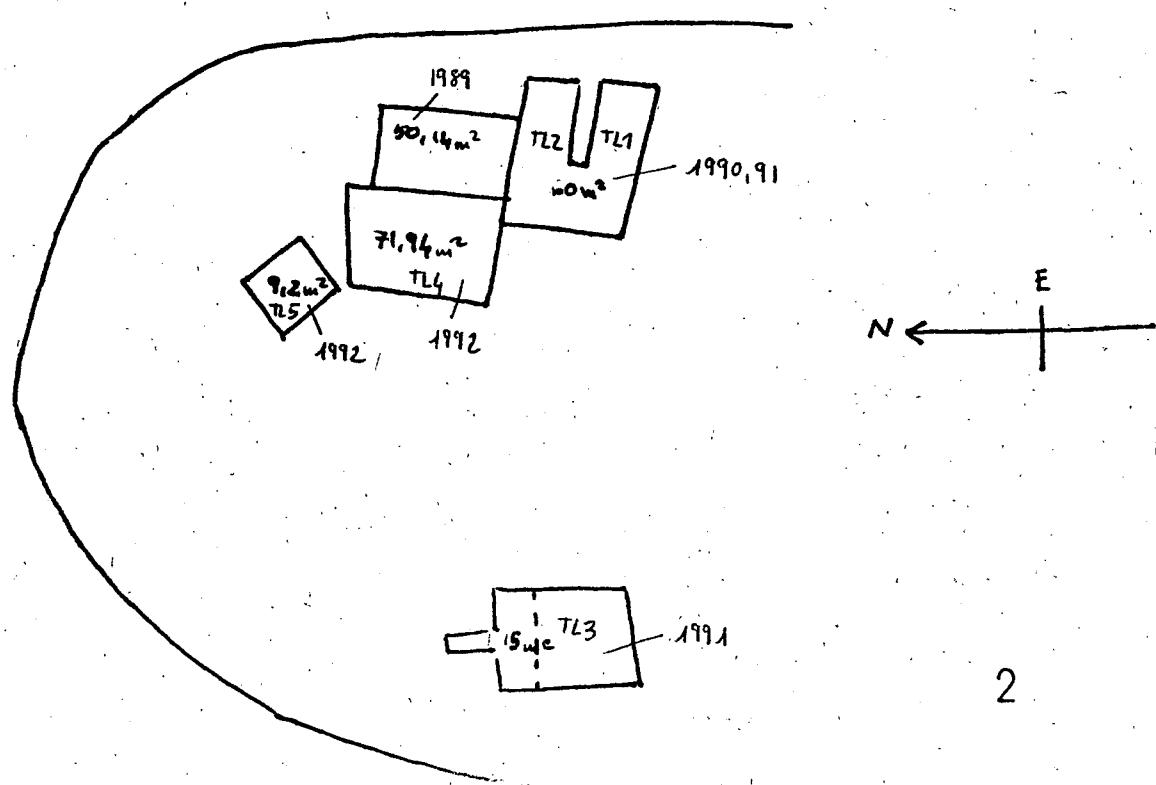
- Permetre retrobar aquells nivells molt rics en material fòssil, que ja eren coneguts en altres campanyes.
- Permetre completar el banc de presa de dades tafonòmiques d'aquests nivells iniciats ja en la campanya de 1990.

El fet de centrar els treballs d'excavació en una zona més interior a la conca fa disminuir el grau de bussament de les capes, cosa que facilita el treball d'excavació.

La superfície d'excavació ha estat ampliada en dues zones noves de treball: zona del tall 4 amb 71,94 m² que correspon a la zona contigua a la superfície de l'any 1989 i la superfície del tall 5 amb 9,2 m².

Aquesta darrera superfície va sorgir quan es realitzaven les tasques de formació dels desaigües on es va observar un nivell amb gran concentració de material fòssil, que va resultar ser les restes d'un elefant, possiblement un Tetralophodon.

- Superfícies d'excavació fins ara treballades

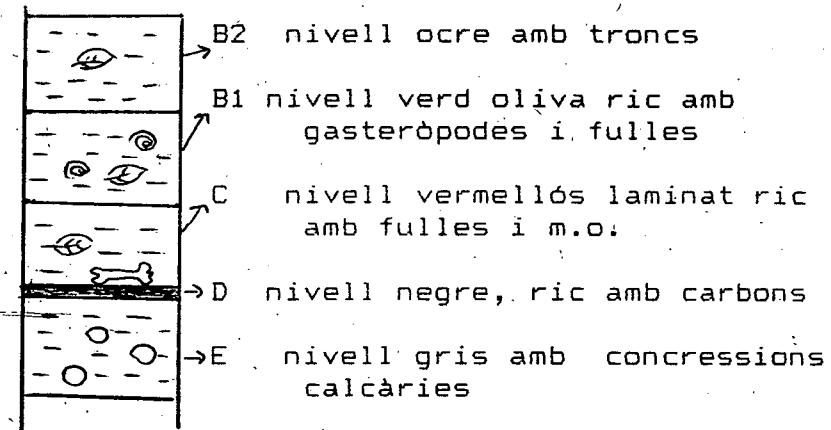
3. SEDIMENTOLOGIA

En aquesta campanya 1992 hem preferit ampliar la zona d'excavació més pel que fa a la seva superfície que no pas pel que fa a la seva fondària. Per això, aquest any han estat pocs els nivells excavats; concretament, però, ho han estat els nivells B2, B1, C, D i E, els quals enllacen amb els nivells superiors de la sèrie del tall 1.

Aquí, però, aquests nivells presenten un menor bussament, entre uns 15 i uns 25 graus d'inclinació.

Per l'àmbit de sedimentologia la zona del tall 5 respon més aviat a zones palustres molt riques en restes vegetals, sent els nivells D, C i B1 molt rics en elements fòssils.

Sèrie estratigràfica del tall 4 (sense escala)

4. MATERIAL FOSSIL

Aquesta campanya 1992 ha estat extraordinàriament rica en artiodàctils i carnívors, de petit i mitjà tamany.

Cal destacar la troballa de les tres mandíbules senceres de Lagomeryx, cosa que fa possible la recerca del seu crani, encara no descrit en cap jaciment del món. També s'han trobat dues mandíbules de Dorcatherium, dues de Procervulus i dues de Palaeomeryx, així com un fragment de maxil·lar de Eotragus. És prou rellevant també la mandíbula del petit suide Taucanamo.

Per quel que fa als carnívors s'han trobat cinc mandíbules, un maxil·lar i altres restes dels postcraneal en molt bon estat de conservació del gènere Iberyctis (mustèlids). Fins ara sols es coneixia una troballa d'aquesta espècie al jaciment d'Artesilla (Aragó), descrita a partir d'un caní, un p4 i un m1; d'aquesta manera podem avaluar la importància d'aquestes peces trobades a Els Casots.

Per quel que fa als fèlids s'ha trobat dues mandíbules del gènere Pseudaelurus i part del seu maxil·lar.

Cal destacar també la primera troballa d'una mandíbula d'un Vivèrrid del gènere Semigenetta. Amb aquesta peça es contribueix a augmentar el nombre d'espècies fins ara conegudes.

5. ALGUNES PARTICULARITATS TAFONOMIQUES

Aquest any hem pogut retrobar el nivell D, ja excavat durant la campanya de 1990. Aquest nivell ja presentava una gran riquesa de Rinocerò, però a diferència d'altres anys, algunes de les peces trobades aquest any es mostren en connexió anatòmica, per exemple la presència de tres radis i de tres ulnes de rinoceró així com tota una extremitat posterior.

Tota la superfície d'excavació presenta almenys dues fractures en sentit aproximat E-W, de manera que les mateixes capes les trobem a diferents nivells d'alçada. Algunes peces fòssils llargues han estat partides per l'accio de la fracturació posterior tot disposant els dos fragments de la mateixa peça en altures diferents.

Adjunto la llista de totes les peces trobades durant aquesta campanya 1992.

R N	TAXO	ELEM
1 D	Rino	rotula
2 D	Taucanamo	mandibula
3 sup	Rino	metapode, epi
4 D	Rino	costella
5 D	Rino	tars-carp
6 D	Rino	tars-carp
7 D	Rino	tars-carp
8 D	Rino	tars-carp
9 D	Taucanamo	Humer
10 D1	Rino	ulna, prox
11 D1	Rino	metapode
12 D1	Rino	metapode
13 D	Rino	piramidal
14 D	Rino	escafiode?
15 D	Rino	radi
16 D	Rino	ulna
17 D	Rino	metapode
18 D	Rino	falange 1
19 D	Rino	falange 2
20 D	Rino	metapode
21 D	Rino	sessamoide
22 D	Rino	falange 1
23 D	Rino	falange 2
24 D	Rino	falange 1
25 D	Rino	calciani
26 D	Rino	cuneiforme3
27 D	Rino	cuneiforme2
28 D	Rino	os del tars
29 D	Rino	metapode
30 D	Rino	astragal ?
31 D	Rino	metapode
32 D	Rino	metapode
33 D	Rino	astraga.
34 D	Rino	molar inf.
35 D	Rino	Tibia
36 D	Rino	Humer
37 D	Rino	Femur
38 D	Rino	escaf.ant.
39 D	Rino	unciforme
40 D	Rino	tars-carp ?
41 D	Rino	trapezoide
42 D	Rino	magno
43 D	Rino	rotula
44 D	Rino	indet
45 D	Rino	falange 3
46 D	Rino	piramidal
47 D	Rino	magno
48 D	Rino	magno
49 D	Rino	piramidal
50 D	Rino	metapode
51 D	Rino	metapode
52 D	Rino	unciforme
53 D	Rino	falenge 2
54 D	Rino	falange 1
55 C	Iberyctis	mandibula
56 C	Iberyctis	mandibula
57 D	artiodactil	astragal
58 D	Iberictis	mandibula
59	Rino	costella
60 D	Rino	magno
61 D	Rino	semilunar
62 D	Rino	sessamoide
63 D	Rino	piramidal
64 D	Rino	escaf.o seml

65	D	Rino	ulna
66	D	Rino	radi
67	D	Rino	pisciforme?
68	D	Rino	costella
69	C	bloc marciano	
70	D	Rino	escaf o seml.
71	D	Rino	costella
72	D	Rino	costella
73	D	Rino	costella
74	D	Rino	costella
75	D	Rino	costella
76	D	Rino	Humer ?
77	D	Rino	falange 1
78	D	Rino	costella
79	D	Rino	os gran
80	D	Rino	?
81	D	Rino	Humer
82		Rino	
83	D	Palaeomeryx	Tibia
84	D	Palaeomeryx	fémur
85	D	Palaeomeryx	pelvis
86	D	Palaeomeryx	pelvis
87	D	Palaeomeryx	astragal
88		carnivor	maxilar
89	D	Palaeomeryx	Tibia
90	D	Palaeomeryx	calcanei
91	D	Iberyctis ?	mandibula
92	D	Iberyctis ?	mandibula
93		Rino	sessamoide
94	D	Rino	metapode
95	D	Rino	metapode
96	D	Rino	metapode
97		Rino	ulna
98		Rino	tibia
99		indet.	indet.
100		crani	indet.
101		Rino	trapezi
102		Rino	trocanter
103		Rino	pisciforme
104		Rino	humér
105		artiodactil	falange
106		Rino	metapode
107		Rino	metapode
108		Rino	sessamoide
109		Rino	falange 2
110		Rino	costella
111		Rino	humér
112		Rino	falange 2
113	D	Palaeomeryx ?	pelvis
114	D	Rino	rādi
114	D	Rino	radi
115		carnivor	astragal
116		carnivor	falange 3
117		Rino	rotula
118		astragal	Caenotherium
118		artiodactil	metapode
119	D	Rino	sessamiode
120		Rino	Fémur
121		Rino	radi
122		Rino	piramidal
123		Rino	metacarpia
124		Rino	Fem.o Humer?
125		Rino	metacarpia 3
126		Rino	metacarpia 4
127		Rino	falange 2
128		Rino	escafo. post

129	Rino	Tibia
130	Rino	falange 1
131	Rino	vertebra
132	Rino	falange 3
133	Rino	ulna
134	Rino	radi
135	Rino	metatarsia
136	Rino	trapezi
137	Rino	falange 2
138	Rino	tars-carp?
139	Rino	falange 2
140	Rino	rotula
141	Rino	falange 2
142	Rino	falange 2
143	Rino	falange 2
144	indet	indet
145	Rino	rotula
146 D	Rino	metapode
147 D	Rino	metapode
148 D	Rino	falange 1
149 D	Rino	falange 2
150 D	Rino	falange 3
151 D	Rino ?	indet
152 D	Rino ?	rotuls?
153 D	indet	indet
154 D	Rino	metapode
155	Palaeomeryx	humer
156	au?	
157	indet	indet.
158	Rino ?	metapod ?
159	Caenotherium	astragal
160 D	Rino	falange 1
161 D	Rino	cuneifor. 3
162 D	Rino	falange 2
163 D	Rino	falange 3
164	Palaeomeryx?	sessamoide
165 D	Rino	Ulna
166 D	Rino	falange 1
167	Carnivor	'm1
168 B1	Lagomeryx	mandibula
169	Taucanamo	molar
170	Rino	sessamoide
171	Rino	sessamoide
172	Rino	sessamoide
173	Rino	escaf.post
174 B1	Lagomeryx	mandibula
175	Rino	calciani
176	Rino	metacarpia
177		
178	Rino	falange 2
179	Rino	falange 2
180	Rino	
181	Rino	
182 B1	artiodactil	falange
183 B1	Cänotherium	Humer
190 D	Palaeomeryx	metapode
191 D	indet	indet
192	Rino	metapode
193	Rino	cuneif.3
194	Rino	cuneiforme
195		indet
196 B1	Caenotherium	
197	Rino	metapode
198 C	Lagomeryx	mandibula
199 C	Rino	falange 2
200 C	Rino	falange 1

201	C	Rino	falange 3
202	C	Rino	falange 2
203	C	Rino	radi
204	C	Rino	costella
205	C	Rino	escapula
206	C	Rino	sessamoide
207	sup	Rino	escafo.post.
208	sup	Rino	trapezoide
209		artiodactil	falange 2
210		Palaeomeryx	molar
211		indet	humer
212	C	Dorcatherium	mandibula
213	sup	artiodactil	mandibula
214	sup	Palaeomeryx	madibula
215		artiodactil	humer
216		artiodactil	radi
217	C?	Rino	metatars.3
218		Rino	semilunar
219		Rino	trapezi
220		Rino	piramidal
221	C	Rino	falange 2
222	C	Rino	metapode
223	C	Rino	tars-carp
224	C	Rino	humer
225	C	cocodril	humer
226		Rino	tibia
227		Rino	sessamoide
228		Rino	falange 2
229		Rino	falange 1
230		Rino	metapode
231		Rino	metapode
232	E	Palaeomeryx	metapode
233	E	Palaeomeryx	escafolunar
234	E	Palaeomeryx	femur
235	E	Palaeomeryx	cuneiforme
236	E	Palaeomeryx	canina
237	E	Palaeomeryx	mandibula
238	E	Palaeomeryx	metapode
239	E	Palaeomeryx	ulna
240	E	Palaeomeryx	radi
241	E	Palaeomeryx	trapezi
242	E	Palaeomeryx	falange 1
243	E	Palaeomeryx	falange 1
244	E	Palaeomeryx	metapode
245		Rino	metapode
246		Rino	metapode
247		Rino	pisciforme
248		Rino	escaf.ant.
249		Rino ?	indet
250	B2	Procervulus?	premolar
251	D	Rino	sessamoide
252	B1	Rino	metapode
253	B1	Rino	metapode
254	B1	Rino	escf.ant.
255	B1	Rino	tars-carp
256	C	Rino	metacarpia
257	C	Rino	radi
258	C	Rino	falange 2
259	C	Rino	falange 2
260	C	Rino	pisciforme
261	B1	Rino	escapula
262	B1	Rino	escapula
263	B1	Rino	humer
264	B1	Rino	tars-carp
265	D	indet	indet
266	B1	Rino	falange 2

267	B1	Rino?	radi
268		Palaeomeryx	falange 2
269		Rino	humér
270	C	Rino	tars-carp
271	C	Rino	cuneiforme
272	C	Rino	sessamoïde
273	C	Rino	sessamoïde
274	C	Rino	metapode
275	C	Rino	metapode
276	C	Rino	metapode
277	C	Rino	piramidal ?
278	C	Rino	radi
279	C	Rino	metapode
280	C	Rino	metapode
281	C	Rino	tars-carp
282	C	Rino	cuneiforme
283	B1	Rino	metapode
284	B1	Rino	humér
285	B1	Palaeomeryx	femur, cap
286	B1	Rino	radi
287	B1	Rino	astragal
288	C	Rino	falange 2
289	C	Rino	metapode
290	C	indet	indet
291	C	Rino	costella
292	C	Rino	tars-carp
293		Rino	falange 2
294	C	procervulus ?	mandibula
295	C	procervulus ?	mandibula
296	C	eotragus	mandibula
297	sup	Palaeomeryx	astragal
298	B1	Rino	sessamoïde
299	B1	Caenotherium	astragal
300	D	Rino	humér
301	D	Rino	falange 2
302	D	Rino	sessamoïde
303	D	Rino	sessamoïde
304	D	Rino	tars-carp
305	C	pseudaelurus?	bossa
306	C	artiodactil	mandibula
307	B1	Pseudaelurus	tibia
308	B1	Pseudaelurus	pelvis
309	B1	Carnivor	tars
310	G	Palaeomeryx	tibia
311	G	carnivor	tars
312	sup	Palaeomeryx	falange 2
313	B1	Rino	calcanei
314	B1	Rino	indet
315	B1	Rino	cuneif.3
316	B1	Rino	sessamoïde
317	B1	Rino	astragal
318	B1	Rino	rotula
319	B1	Rino	metapode
320	B1	Rino	metapode
321	B1	Rino	metapode
322	B1	Rino	tars-carp
323	B1	Rino	ulna
324	B1	Rino ?	indet
325	B1	Rino ?	indet
326	B1	Rino ?	indet
327	E	Palaeomeryx	màxilar
328	C	Rino	tars-carp
329	B1	Rino	metapode
330	B1	Palaeomeryx	astragal
331	B1	Rino	radi
332	B1	Rino	radi

333	B1	Rino	ulna
334	B1	Rino	tars-carp
335	B1	Rino	indet
336	B1	inoo	falange 2
337	B1	Rino	costella
338	B1	Rino	sessamoide
339	B1	Rino	metapode
340	B1	Rino	mandibula
341	B1	Rino	tibia
342	B1	Rino ?	indet
343	B1	Rino	cuneiforme
344	E	Rino	falange 1
345	E	Rino	sessamoide
346	E	Rino	falange 2
347	E	Rino	falange 2
348	E	Rino	falange 1
349	E	Rino	falange 1
350	E	Rino	metapode
351	E	Rino	metapode
352	E	Rino	metapode
353	B1	Rino	Humer
354	B1	Rino	tars-carp
355	B1	Rino	falange 1
356	B1	Rino	metapode
357	B1	Rino	metapode
358	D	indet	pelvis
359	B1	Rino	falange 2
360	B1	Rino	tars-carp
361	B1	indet	indet
362	B1	Rino	metapode
363	B1	Rino	costella
364	B1	Rino	costella
365	B1	Rino	escapula
366	B1	Rino	humér
367	B1	Rino	falange 1
368	B1	Rino	crani
369	E	Palaeomeryx	mandibula
370	B1	Rino	humér
371	B1	Rino	femur
371	B1	Rino	femur
373	B1	Rino	radi
374	B1	Rino	indet
375	B1	Rino	indet
376	B1	Rino	femur
377	B1	Rino	tibia
378	B1	Rino	perone
379	B1	indet	indet
380	B1	Rino	falange 1
381	?	Pseudaelurus	mandibula
382	?	Tetralophodon	costella
383	?	Tetralophodon	costella
384	?	Tetralophodon	costella
385	?	Tetralophodon	indet
386	?	Tetralophodon	costella
387	?	Tetralophodon	indet
388	?	Tetralophodon	costella
389	?	Tetralophodon	indet
390	?	Tetralophodon	costella
391	?	Tetralophodon	costellap
392	?	Tetralophodon	ulna
393	?	Tetralophodon	costella
394	?	Tetralophodon	indet
395	?	Tetralophodon	falange 2
396	?	Tetralophodon	radi
397	B1	Rino	ulna
398	B1	Rino	metapode

399 B1 Rino tars-carp
400 ? Tetralophodon indet
401 ? Tetralophodon tars-carp
402 B1 Amphicyon calcani
403 B1 Amphicyon radi
404 B1 Amphicyon pisciforme
405 B1 Amphicyon falange 1
406 B1 Amphicyon astragal
407 B1 Amphicyon metapode
408 B1 Amphicyon falange 1
409 D Viverridae mandibula
410 C Eotragus maxilar
411 C Dorcatherium mandibula
412 C Dorcatherium mandibula
413 C Dorcatherium? pelvis
414 C Dorcatherium? femur
415 C Eotragus molar sup.
416 C Eotragus molar sup.
417 C Eotragus molar sup.
418 C Dorcatherium? molar sup